

Samen aardgasvrij: denk mee

In gesprek met leden van SonEnergie

gemeente
son en breugel

5 oktober 2021

Waarom doen we het ook al weer?

- ▶ We helpen klimaatverandering tegen te gaan
- ▶ We dragen de wereld leefbaarder en mooier over aan onze (klein)kinderen
- ▶ We wonen comfortabel en veilig
- ▶ Een schoon, duurzaam alternatief voor aardgas
- ▶ We zijn niet meer afhankelijk van landen als Rusland
- ▶ We helpen de mensen in Groningen die door gaswinning last hebben gehad van aardbevingen
- ▶ En o ja, we hebben het allemaal afgesproken op de VN-klimaatop in Parijs

Wat stellen we vast?

- Een visie op hoofdlijnen
- Welke buurten het meest kansrijk zijn om mee te starten (Waar?)
- Mogelijk tijdspad (Wanneer?)

En wat niet?

- Welk duurzaam alternatief in uw buurt komt (nog niet in beton gegoten, benoemen wel kansen)
- Wanneer uw woning van het aardgas af gaat

→ Iedere 5 jaar vindt een actualisatie plaats

Tel uit je duurzame winst!

Energie besparen thuis is makkelijker dan je denkt en 't levert veel op.

Je kunt zelf thuis veel doen om te besparen op het energieverbruik. Het is relatief eenvoudig, duurzaam en het levert veel op. Het verlaagt de energiekosten en dat is goed voor je portemonnee. Maar het vermindert ook uitstoot van CO₂ en dat draagt bij aan een duurzamere leefomgeving, en dat is voor iedereen beter. De 'bespaar-app' van je eigen energieleverancier kan je helpen om zoveel mogelijk te besparen, superhandig. Hoe meer energie je bespaart hoe meer dat het oplevert, zo simpel is het.

Een paar tips om te besparen:

- gloeilampen vervangen door led lampen
- isolatie van je huis verbeteren (dak-, muren en ramen)
- energieslurpende apparaten vervangen
- verwarming (eerder) een graadje lager

Kijk op www.sonenbreugel.nl/duurzaam voor meer info en handige tips.

Samen gaan we voor duurzaam

Gebruik de slimme energie App van je energieleverancier

Son en Breugel: wat we doen is groen!

GEMEENTE SON EN BREUGEL

Aan de duurzaamheid van Son en Breugel kunnen we allemaal een bijdrage leveren. Samenwerking tussen inwoners, gemeente, andere wijkinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties is belangrijk.

Waar?

- Alle gebouwen in Son en Breugel
- Verkenning van Ekkersrijt
- Maar we beginnen in de meest kansrijke buurt(en)

Wanneer?

- In de kansrijke buurten binnen enkele jaren, 2025-2030
- In de rest van onze gemeente uiterlijk 2050

't Zonnetje van 'thuis!

Wij hebben zonnepanelen op ons dak gelegd. Het is goed voor het klimaat en milieu en ze verlagen bovendien onze energierekening. Op onze slimme meter en in de app kunnen we precies aflezen hoeveel energie we hebben opgewekt en verbruikt. Helemaal van nu!

Wij huren onze woningen via een woningcorporatie. Met één telefoontje aan 'thuis heb je alles geregeld. Zo kunnen wij als huurders ook een steentje bijdragen aan de verduurzaming van Son en Breugel!

Doe ook mee!

De burens van de Kleine Beerlaan, Breugel

GEMEENTE SON EN BREUGEL

Son en Breugel: wat we doen is groen!

Opgave en ambitie

- Gemiddeld aardgasverbruik woning: 1.600 m³ per jaar
- Landelijke doelstelling: 20% bestaande woningen aardgasvrij in 2030
 - 1.420 woningen aardgasvrij in Son & Breugel
- **Beperkt aantal duurzame alternatieven en beperkt handelingsperspectief:**
 - Doelstelling vertalen naar aardgasbesparing in plaats van aardgasvrij
 - Besparing op aardgasverbruik van 1.420 woningen: 2.272.000 m³/jaar

Ambitie: in 2030 gebruiken we in de woningen van Son & Breugel 2.272.000 m³ minder aardgas

- vergelijkbaar met het isoleren van de spouwmuur, vloer en dak in 2.250 woningen

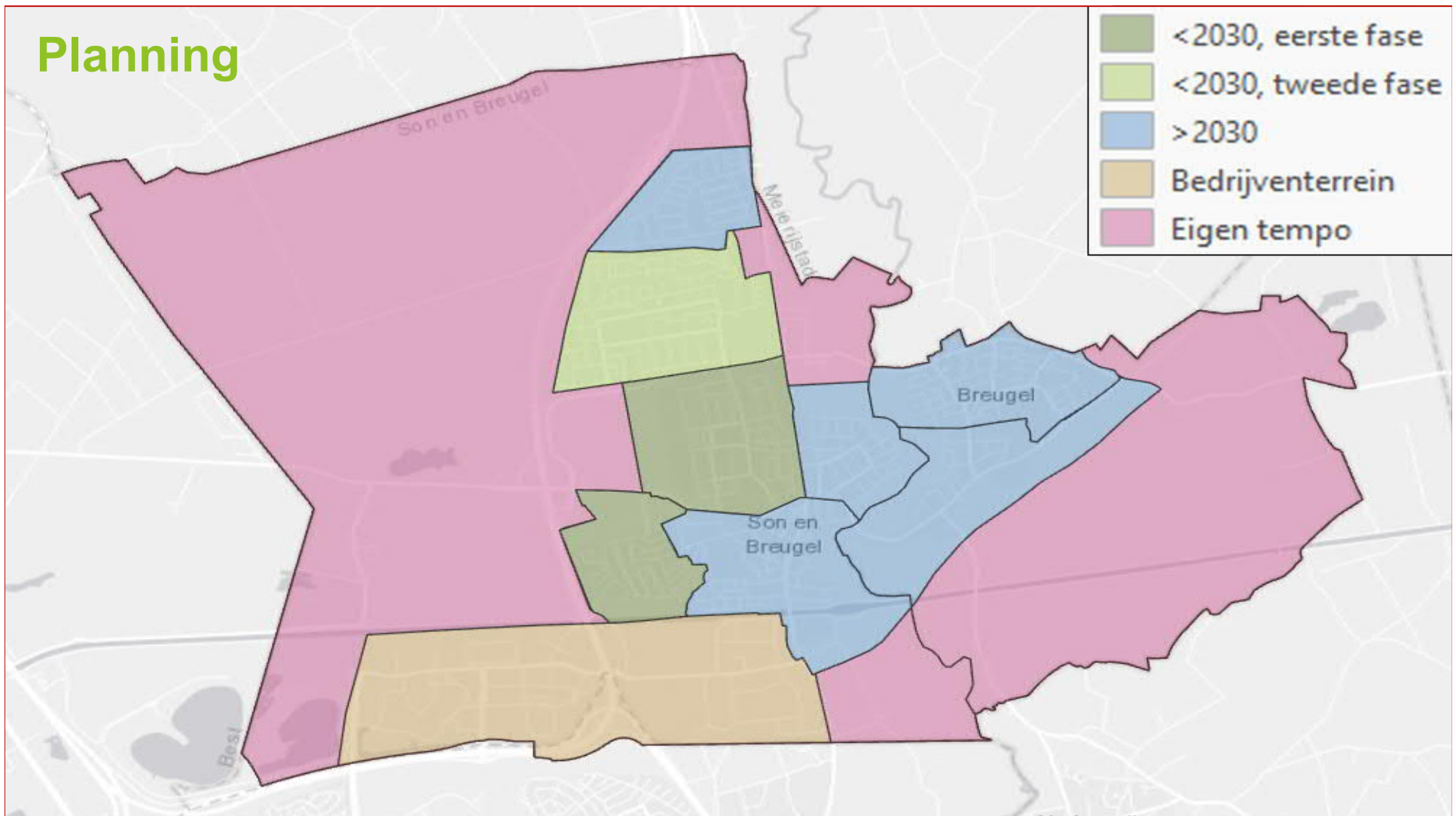

En wat gaan we morgen doen?

- ▶ In de meest kansrijke buurten gaan we straks samen met de bewoners, met de woningcorporatie en andere belangrijke partijen aan de slag
- ▶ We werken dan aan een Wijkuitvoeringsplan (WUP)
 - ▶ *Wie gaat wat, wanneer doen?*
 - ▶ *Hoe communiceren we met elkaar en met alle inwoners?*
 - ▶ *Welke techniek gaat het straks definitief worden?*
 - ▶ *Welke straten of delen van de buurt eerst?*
- ▶ In de rest van de gemeente is de boodschap: maak uw woning de komende jaren klaar voor de overstap naar aardgasvrij!

ISOLEREN - ZON OP DAK - ELEKTRISCH KOKEN

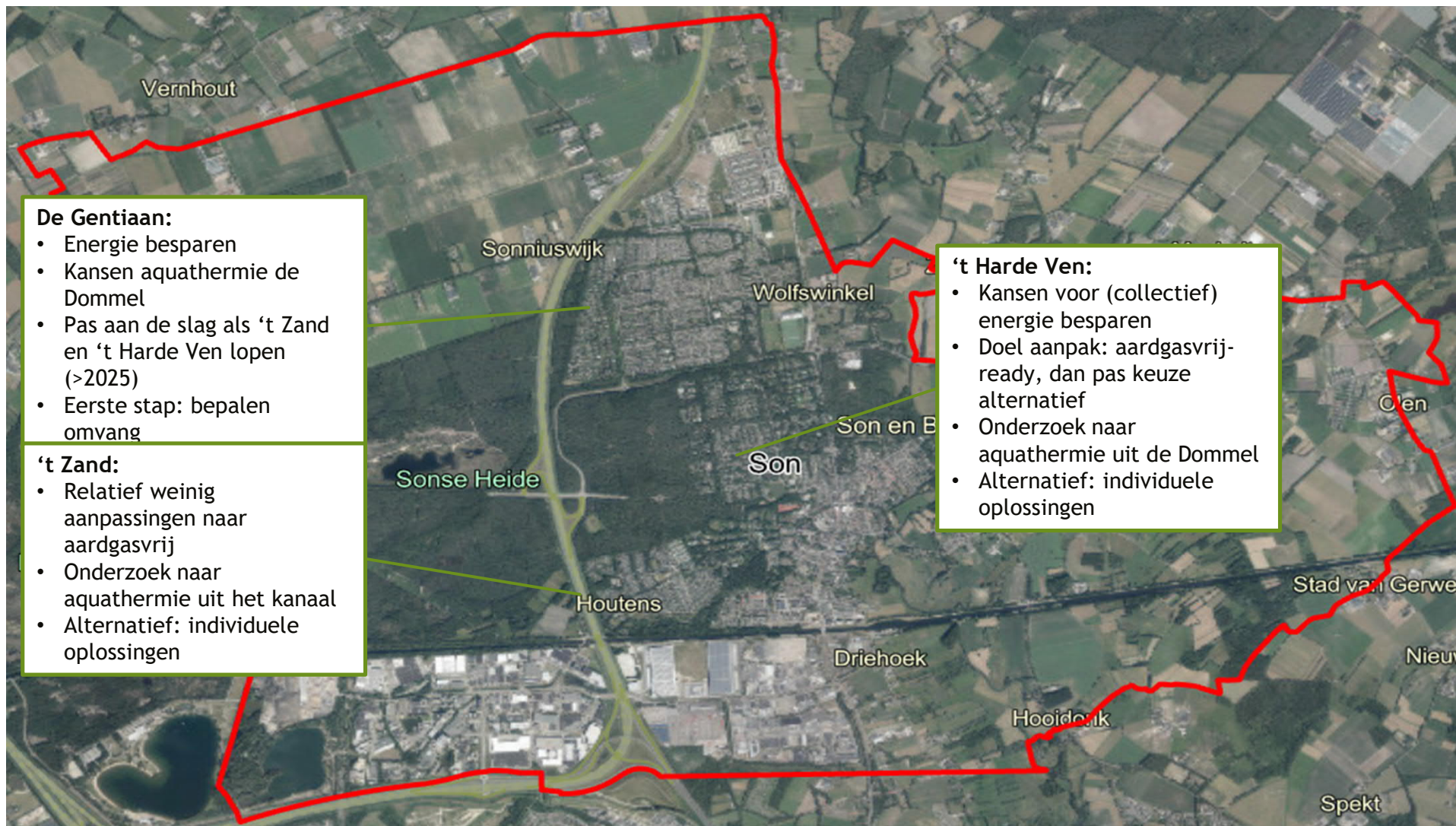
Planning

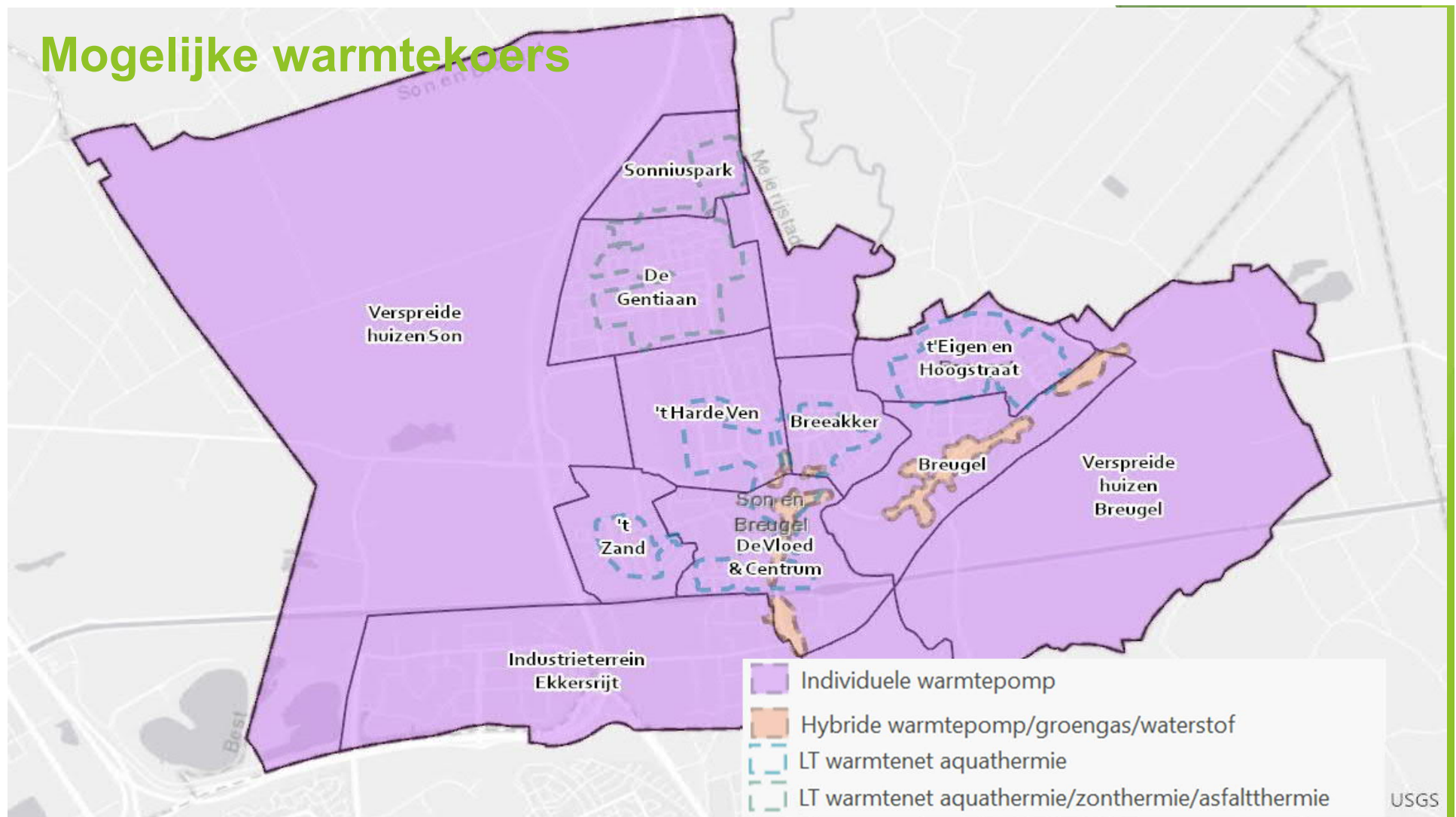
Kansrijke buurten

- Buurten scoren goed op technische kenmerken en Slimme Wijken tool Enpuls
 - Getoetst bij georganiseerde stakeholders
- Eerste gesprek gegaan met drie buurten op 13 juli
 - Eerste reactie inwoners ophalen over potentiële koplopersbuurten
- Na vaststelling opnieuw in gesprek met inwoners om een aanpak op te stellen

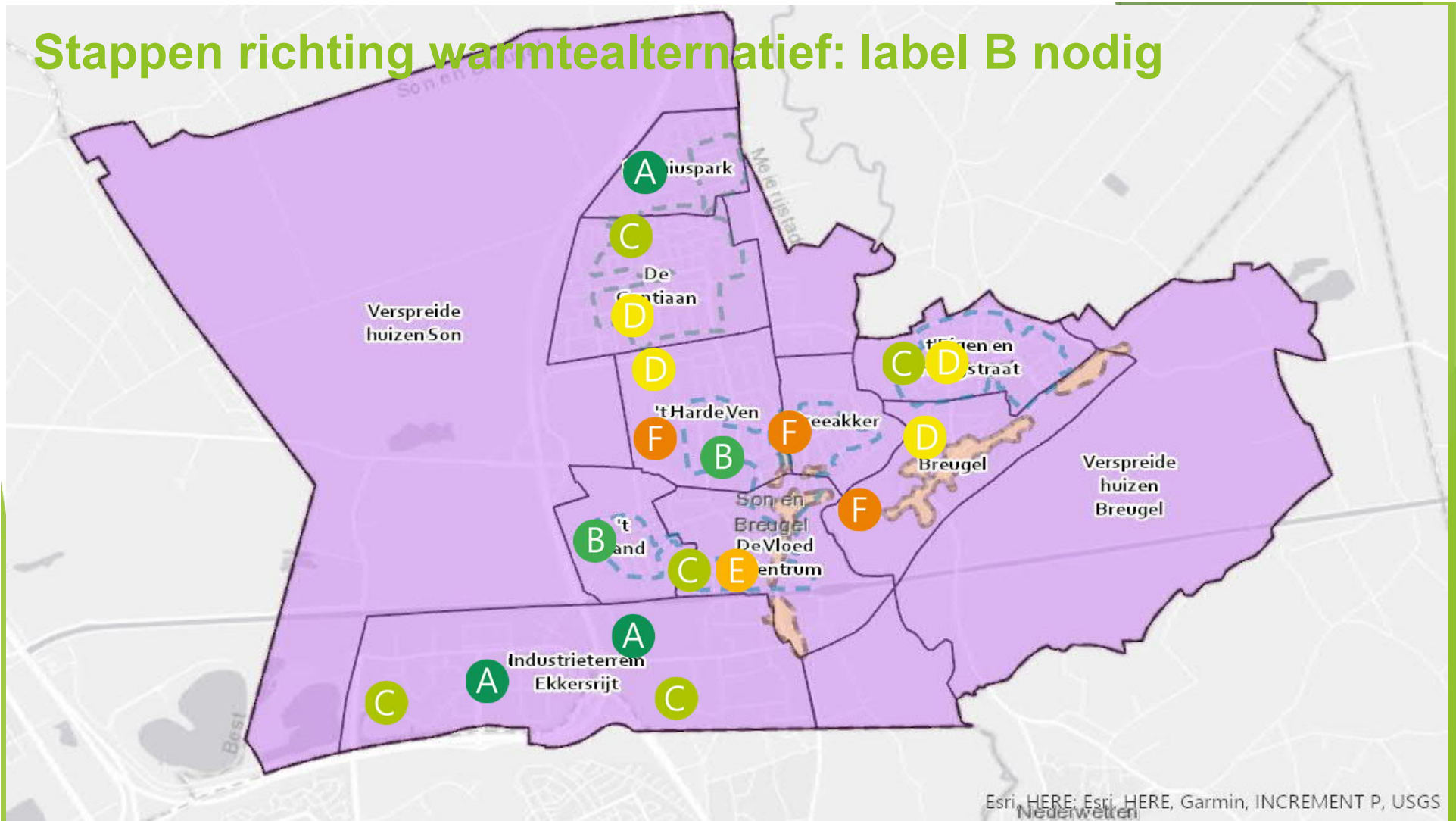

Mogelijke warmtekoers

Stappen richting warmtealternatief: label B nodig

Eerste stappen

- Onderzoek haalbaarheid warmtenet
- Generieke aanpak:
 - Isoleren, ventileren, kierdichten ([meer info](#))
 - Zonnepanelen
 - Elektrisch koken
 - Hybride warmtepomp
- Wijkuitvoeringsplan
 - Buurtgerichte aanpak
 - Informeren
 - Ontzorgen
 - Voorbeelden
- Concrete acties om gebouwen aardgasvrij-ready te maken in 't Zand en 't Harde Ven.

Gentiaan gaat voor groen!

De collectieve isolatie- en zonnepanelenactie in de Gentiaan is een groot succes! Het is een initiatief van een Buurkrachtteam, dat bestaat uit inwoners van de Gentiaan. Het team heeft een mooi aanbod voor zonnepanelen (bij 365Zon) en voor isolatie (bij Isoprofs) kunnen bedingen. Binnen de inschrijfperiode kwamen ruim 260 offerteaanvragen binnen. En dat is geweldig!

Buurkrachtteam (v.l.n.r.): Jochem van Roon, Joep Hessels en Caspar Eras
(niet op de foto: Jelle Rieske en Con Coensen)

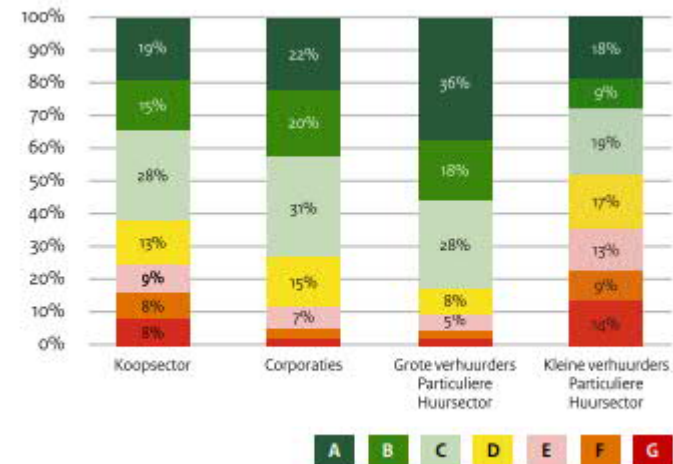
buurkracht.
Download de app gratis

Son en Breugel!
wat we doen is groen!

Is isoleren nog nodig?

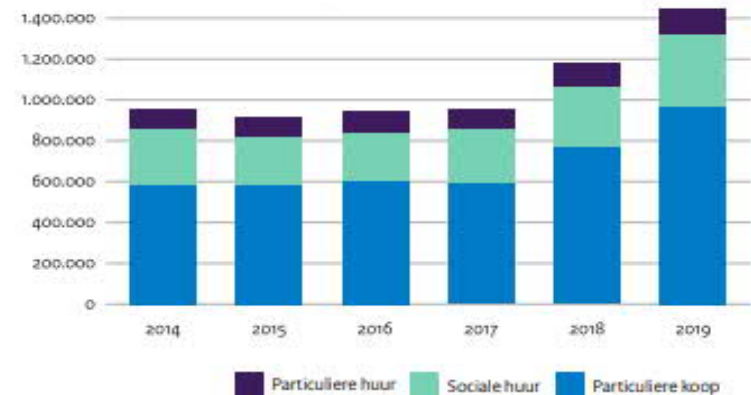
- ▶ 34% van de woningen NL is label >C
 - ▶ Grootste opgave is koopsector en kleine verhuurders
- ▶ Doel is label B
- ▶ Aantal genomen maatregelen per jaar stijgt nog steeds
- ▶ Op maatregelniveau xx% van de respondenten hebben maatregel nog niet genomen, maar willen wel*:
 - ▶ 60% heeft nog niet overal LED
 - ▶ 50% heeft nog geen HR++
 - ▶ 40% Zonnepanelen
 - ▶ 33 t/m 36%: spouwmuur-, vloer- en dakisolatie
- ▶ Grotere technische installaties hebben nog beperkt draagvlak

Figuur 3-2 Extrapolatie labelverdeling naar voorraad woningen, 2020

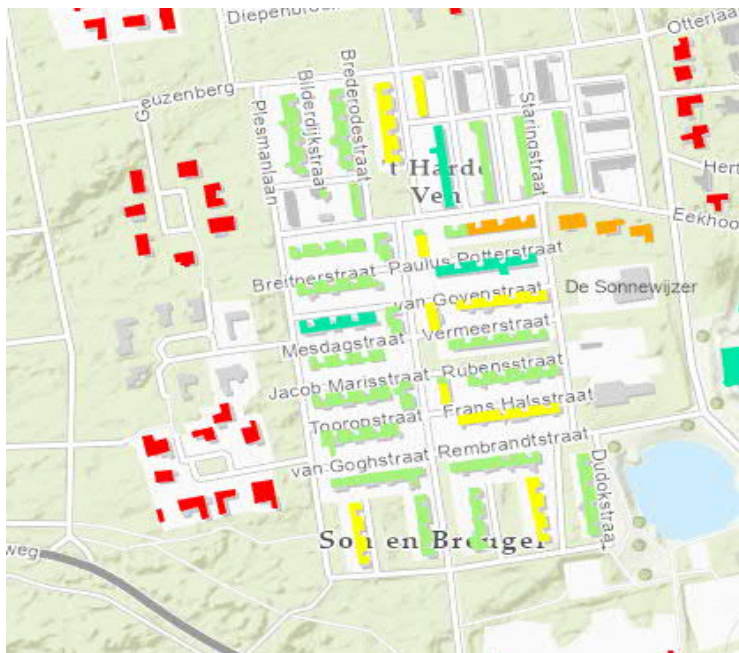
Bron: Kadaster (2020)

Figuur 5-3 Aantal woningen waar 1 of meer maatregelen zijn getroffen, 2014-2019

Impact van isolatie en gedrag

- ▶ Gasgebruik per woning kan sterk verschillen
 - ▶ Cluster van woningen
 - ▶ Bij vergelijkbare woningbouw
 - ▶ Voorbeeld Harde Ven

Woningen - gemiddeld gasverbruik (m3/woning)

Gemiddeld gasverbruik woningen (m3/woning)

≤ 3.981

≤ 3.000

≤ 2.500

≤ 2.000

≤ 1.500

≤ 1.000

≤ 500

Onbekend, afgeschermd of geen gas

Ik wil aan de slag en nu?

Warmtenet?

- Onderzoek afwachten
- In tussentijd isoleren
-> mogelijk collectief

Doel = Label B

- CV ketel vervangen kan
(al dien niet hybride)

Maak gebruik van
investeringsmomenten!

Individueel

- Op eigen tempo isoleren
-> mogelijk collectief

Doel = Label B

- Op eigen tempo laatste
stap naar aardgasvrij
-> mogelijk collectief
-> op dat moment bekijken
wat beste techniek is

Maak gebruik van
investeringsmomenten!

Hybride/groen gas/waterstof

- Op eigen tempo isoleren
-> mogelijk collectief
- Laatste stap naar aardgasvrij
is maatwerk: laat u goed
informereren over de kansen
en mogelijkheden
- CV ketel vervangen kan (al
dien niet hybride)

Voorlopig nog geen zicht op
potentie groen gas en waterstof

Ik wil aan de slag en nu?

Bouwjaar woning	Voor 1920	van 1921 tot en met 1974	van 1975 tot en met 1981	Van 1982 tot en met 1991	van 1992 tot en met 2005	van 2006 tot en met 2013	2014 of later
Vloerisolatie	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd
Spouwmuurisolatie	Geen spouw*	Nog uitvoeren	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd
Ramen en kozijnen (minimaal HR++ glas)	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd
Dakisolatie	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd
Ventilatie (balansventilatie met warmteterugwinning)	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	Waarschijnlijk uitgevoerd	Waarschijnlijk uitgevoerd

* In oude woningen is geen spouw aanwezig. Eventueel kan wel aan de binnen- of buitenzijde geïsoleerd worden. Let op, er kan een monumentale status op uw woning rusten waardoor aanpassingen aan de gevel beperkt zijn.

Ik wil aan de slag en nu?

- ▶ Lokale acties:
 - ▶ [Inkoopacties](#) isolatie, zonnepanelen en binnenkort warmtepompen
 - ▶ Voucher energiebesparende maatregelen voor [huurders](#) (€80,-) en [woningeigenaren](#) (€70,-)
 - ▶ Gratis (in 2021) energieadvies SonEnergie (via info@sonenergie.nl)
 - ▶ Energieadvies voor huurders via [energiebespaarbox](#)
 - ▶ Zonnepanelen aanschaffen zonder investering via [De Groene Zone](#)
- ▶ Meer informatie over [landelijke regelingen](#) via de storymap

Hoe gaan de gemeente de aanpak intensifiëren:

Woningen:

- ▶ Doorontwikkeling Groene Zone (isolatie)
- ▶ Energieloket
- ▶ Buurtgerichte aanpakken

Ekkersrijt (met b.v.)

- ▶ Green deal i.s.m. provincie (breder dan energie)
- ▶ Zon op kleinschalige dak
- ▶ Energieadvies voor industrie
- ▶ Duurzaam verwarmen van Ekkersrijt

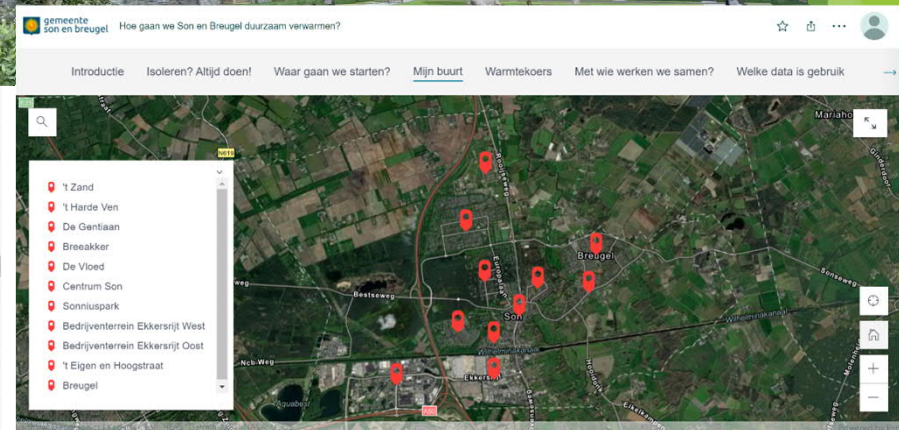
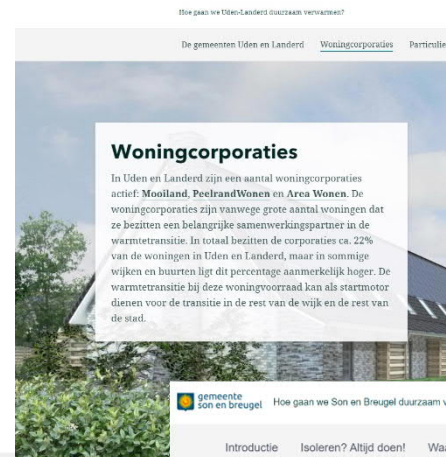
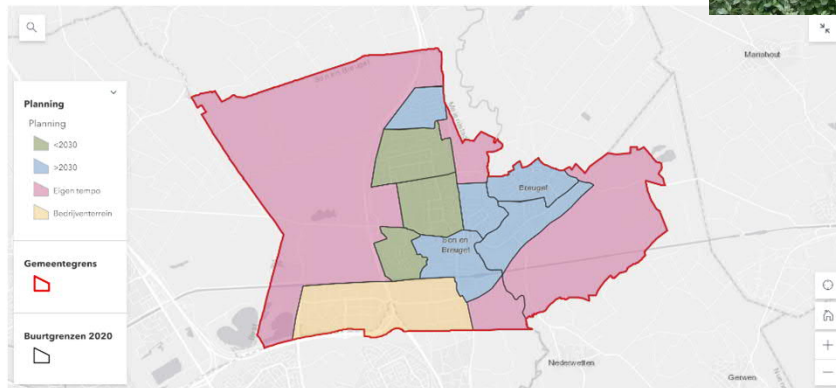
Aardgasvrije cijfers

- ▶ 97,9% van de 7.192 woningen in Son zijn nog op aardgas.
 - ▶ +/- 150 woningen zijn dus al aardgasvrij
 - ▶ Vooral nieuwbouwwoningen >juli 2018
- ▶ Aardgasvrij is een grote stap voor veel inwoners
 - ▶ Meer dan 50% van de inwoners in NL wil nog geen warmtepomp

Storymap

- Interactief en digitaal
- Begrijpelijk voor iedereen
- Verdieping indien gewenst
- Reactie uiterlijk 10 oktober

Wat is de Transitievisie Warmte?

In de Transitievisie Warmte (TVW) leggen we vast hoe we de buurten in onze gemeente hoe we de komende jaren van het aardgas af gaan en in welke buurten we gaan starten. Deze visie wordt elke vijf jaar geüpdatet.

Waarom maken we deze Transitievisie Warmte?

Om opwarming van de aarde tegen te gaan hebben we in het Klimaatakkoord afgesproken dat we de

CO2-uitstoot in 2030 met 49% moet terugdringen ten opzichte van 1990 en in 2050 met 95%. Eén van de afspraken die hieraan moet bijdragen is het verduurzamen van de warmtevoorziening van woningen en gebouwen. In 2050 moeten alle woningen in Nederland aardgasvrij zijn.

[Meer info over de TVW](#)

Vervolg: vaststelling

1. Uitkomsten consultatie conceptvisie worden verwerkt en gaan naar de raad
 - Aanscherpen storymap
 - Consultatie wordt door de gemeenteraad meegenomen in overwegingen
 - Consultatie nemen we mee richting uitvoeringsplannen
2. Transitievisie Warmte wordt vastgesteld door de raad
 - ▶ Planning: eind 2021
3. ->2022: starten met het opstellen van de Wijkuitvoeringsplannen

▶ Aan de slag

- ▶ Beginnen is belangrijker dan perfect zijn
- ▶ Stapsgewijs naar een verandering
- ▶ Kan ook op andere thema's zijn:
 - ▶ Afval
 - ▶ Materialen
 - ▶ Water
 - ▶ Gezondheid

GEMEENTE
SON EN BREUGEL

't Zonn van 'th

Wij hebben zonnepanelen op o
Het is goed voor het klimaat en
verlagen bovendien onze energie
Onze slimme meter en in de app
we precies aflezen hoeveel energie
geweekt en verbruikt. Helemaal va

Wij huren onze woningen via een won
corporatie. Met één telefoontje aan 'thu
je alles geregeld. Zo kunnen wij als huur
ook een steentje bijdragen aan de verduu
zaming van Son en Breugel!

Doe ook mee!

De burens van de Kleine Beerlaan, Breug

Son en Breug
wat we do

Vragen over aardgasvrij?

Alle info te vinden op:

<https://www.sonenbreugel.nl/aardgasvrij-son-en-breugel>

Hierop kunt u ook aangeven of u betrokken wilt worden bij het vervolg

Contactpersonen:

Jorrit Visée duurzaam@sonenbreugel.nl

Jules Gielen j.gielen@hetenergiebureau.nl